

SUSCRIPCIÓ
Barcelona. Una pesseta al mes
Espanya. 4/50 pessetes al trimestre
Extranjer. 9/00 id. id.
Pagant per any, una pesseta de rebueta

EL POBLE: CATALA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER DE SANT PAU, 6, PRINCIPAL
EXPREMTA
CARRER DE FORTA, 10, 2. PENS.
TELÈFON
REDACCIÓ, 723 - IMPREMTA, 2.298

ANY X.-NUM. 3.041

BARCELONA, DISSABTE 12 DE JULIOL DE 1913

UN NÚMERO, 5 CENTIMS



Don Andreu Pons i Santacreu

Ha mort a l'edat de 54 anys havent rebut els Sants Sagraments

(A. C. S.)

Sos afegits germà Ignasi, germana Maria dels Dolors, germà polític Francisco Costa, germana política Josepa Montaner, nebots, cosins i demés parents, al comunicar-li tant sensible pèrdua, esperen de vosté que tindrà la caritat de pregar a Deu per l'ànima del difunt i assistir a l'ofici funeral que s'celebrarà demà, diumenge, a las deu del matí, en la Col·legiata Basílica de la Seu i passar després a la casa mortuoria, Sant Miquel 9, primer, per acompanyar el cadavre a sa darrera estada.

Lo segon Ofici corresponent, se celebrarà dilluns a la mateixa hora

Manresa, 12 juliol de 1913.

El dol se despendeix en l'Església

Els Excmos. i llns. Srs. Bisbes de Vic i Barcelona, han concedit 30 dies d'indulgència respectivament per cada acte de pietat que s'apliqui en sufragi de l'ànima del difunt.

L'Ida nacional en els pobles balkànics

La renaixença búlgara.—La lluita secular entre'ls grecs i els búlgars

La Bulgaria ens ofereix un magnífic exemple d'aquelles resurreccions de pobles que en l'edat contemporània esdevenen per tot arreu de l'Europa.

Els búlgars són un poble eslav, però ben impurament eslav. Les tribus eslaves que ocuparen aquell territori foren poc després invadides per elements asiàtics, sobre tot fins-mongols. El mateix nom de búlgars és el que duïen els seus principals invasors. Aquests van ésser eslavitzats. La seva sang s'ha barrejat amb la dels eslaus primitius, donant origen a una raça mixta. Per això hi ha qui no considera com eslaus als búlgars. És evident, emperò, que a través de les barreges ètniques de la Bulgaria el caràcter eslav ha acabat per predominar, més o menys modificat.

En els segles IX i X els búlgars arribaren a un estat d'esplendor i de potència. Sota el czar Simeó, la Bulgaria formava un imperi que s'estenia del Danubi a l'Adriàtic i ocupava quasi tota la península dels Balkans. El territori de la Sèrbia d'avui, amb Belgrad, estava enclos en aquell immens imperi. Per dos segles els búlgars van estar a punt de conquerir Constantinoble.

L'imperi bisantí i l'imperi búlgar van ésser enemics. La seva lluita se sostenia principalment en el terreny religiós. Els monjos Ciril i Mètode, apòstols dels eslaus, van donar una base nacional a la seva obra de cristianització. La Bulgaria tenia una litúrgia en sa pròpia llengua. El czar Boris, reclamà de Bisantí l'autonomia religiosa, la creació d'un episcopat búlgar. De cop els grecs s'hi negaren, però després, tement que la Bulgària acabés per separar-se de l'Església ortodoxa i unir-se a Roma, li concedí un arquebisbat particular.

Aqueixa autonomia religiosa de la Bulgaria no va durar gaire. Els bisantins la dominaren en el segle XI, i poc a poc substituïren els bisbes búlgars per bisbes grecs. En el segle XIV el darrer patriarca de l'Església autocèfala búlgara va desaparèixer.

Ambu sota el jou turc els grecs seguien dominant la Bulgaria. El clergat grec s'esforçava en hellenitzar-la. Els seus esforços se dirigien sobre tot contra la llengua búlgara. Els vells manuscrits búlgars de les biblioteques del mont Athos i de Tirnova, van ésser cremats.

Sota un doble jou passaren els búlgars les centúries tristes, jou polític i militar de Turquia; jou espiritual dels grecs. Tractats com barbares, els búlgars van esdevenir barbares. Mes la redempció vingué.

Vingué d'aquell mont Athos sagrat. De allí sortí, a les darreries del segle XVIII, el crit de nova vida d'una nacionalitat soterrada en les runes de cinc segles d'esclavatge. Un monjo del monestir del mont Athos, Paisi, el donà. Paisi parlà al poble búlgar de la seva història oblidada i de la seva llengua envilida i caiguda. I un estol de patriotes escoltà la veu sortida del silenci del cenobi. L'obra de restauració de la llengua començà. S'aplegaren les cançons populars, s'estamparen llibres en llengua búlgara, se fundaren escoles de llengua búlgara. És el miracle de la resurrecció de la patria al conjur dels accents de la llengua.

La lluita entre'ls búlgars i els grecs prengué nova embranzida. Els primers demanaren l'autonomia religiosa. Durà anys el combat. No triomfaren del tot fins a l'any 1872, en que s'establí definitivament l'Exarcat búlgar, cap de l'Església nacional autocèfala. D'aleshores ençà la rivalitat greco-búlgara no ha fet més que accentuar-se.

Montençant, la Bulgaria ha crescut. Deslliurada per Rússia i per la Rumania de la dominació otomana, la Bulgaria va estar a punt, en 1878, d'estendre's per la major part de la península balkànica, la Macedònia inclosa. Era aquella «Gran Bulgaria» del tractat de San-Stephano, que les potències, en el Congrés de Berlín,

Contra la guerra impopular La batalla de Muret

Una commemoració

La revista «La Terro d'Oc» ha fet circular el següent manifest, en el qual se proposa celebrar el setè aniversari de la batalla de Muret. Heusaquí:

«L'Església Mounidina, d'acord ambé d'altres grups catòlics i forso personatges marcantos, a convingut de commemorar la batalla de Muret, a l'ocasió del septen centenari d'aquell fait istoric, èi-las! tant desastrosos per nostre nacionalitat occitana.

En vista d'açò, la fèste de nostres Jocs Florals annadiés es estado remandado al 13 e al 14 de setembre que ven; e la commemoració de Muret se farí le dimenche, 14 de setembre.

Nostre idèio n'es pas de cap de manifestació politíco ou religíoso destemprado, més, simplement, un roumivage pietós a n'aqueu camp batallé ouit toumbejon, ligats per uno Causo justo, nostres aubors mesclats as Catalans e as Aragounés venguts a lour ajudo per para nostre dreit.

Nous a semblat qu'aqueu aniversari èro uno circumstènço propicio coumo pas uno per nous liams d'amistat e de frairetat entre Occitans reveilhats dins lour counsounço de poble, e, açò, dins un grand acamp que mancaríon pas d'en èstre tousis les qu'an a cor la remembrance del passat e la fisenso dins l'avení.

Avèm pensat, encaro, que seriò uno soulenno oucasio de manifestas les liams d'amistat que unisqueron autres cops les omes de nostre rasso as Catalans e as Aragounés e que, a n'aqueu ouro, unisíon la Franso d'auèi a l'Espanho magnanimo.

Tabé, comptam pla, M., que vous agrada de veni, les 13 e 14 de setembre de 1913, vous junhe ambé nous aus counsents de «communitas toutes ensemble» per la glorio del terraire, dins un seronment ardeuros e ferverous de manteniment e de salvoment de la lengo e de l'èime de la rasso d'oc.

En esperant le plásé de recèbre leu vostro counsounço, vous pregam M., de crese a nostres sentiments de grand counsideració.

Le Capiscol de l'Església Mounidina, A. Soureilh. — Le Secretari, L. Alibert.

Carlins i mentiders

La majoria dels diaris que s'publicuen a Barcelona han ponderat el nombre considerable d'assistents al miting contra la guerra celebrat abans d'anir en el C.N.R. Dels que no ho han fet així, una part ha donat compte detallat de l'acte i la altra s'ha reclus en el silenci.

«El Correo Catalán» que no sabem com deu interpretar el vuitè manament de la Santa Mare Iglesia, falta a la veritat al dir que en el susdit miting no hi anà gaire gent.

I per a que's vegi fins ont arriba l'ofici secretari dels carlins anem a reproduir alguns retalls, que donaran una idea de com la majoria de la premsa barcelonina vegé'l miting i com el vegegen els d'«El Correo Catalán».

«La Vanguardia»
«La numerosa concurrencia que asistió al acto, al terminar éste...»

«Las Noticias»
«El local estaba repleto y el orden fué admirable durante el acto y a la salida del local.»

«La Publicidad»
«El salón de actos estaba completamente lleno.»

«El Liberal»
«La concurrencia, muy numerosa, aplaudió frenéticamente la presencia de los oradores en la tribuna.»

«El Diluvio»
«La concurrencia era numerosa.»

«La Tribuna»
«Todos los oradores fueron interrumpidos con prolongadas salvas de aplausos. El local estaba repleto y el orden fué admirable durante el acto y a la salida del local.»

«El Correo Catalán»
«NO HUBO MUCHA GENTE.»

Per carlins que sigueu, senyors redactors d'«El Correo Catalán», no teniu el dret de fallar a la veritat.

Els mitings

A Badalona s'està preparant un gran miting contra la guerra, que promet resultar trascendental importància.

L'acte, que tindrà lloc en el cafè «Pica-ro» i en dia que oportunament s'anunciarà, es organitzat pel Centre d'U. F. N. R., els socialistes i varis centres obrers.

Promet tenir una importància extraordinària, el miting organitzat pels socialistes que demà al matí celebrará a Reus.

Si exceptuem la campanya contra la guerra realitzada a Tortosa pel benemèrit apostol de les lides liberals don Marcell Domingo, no s'ha celebrat encara en les comarques tarragonines cap acte de protesta contra l'estúpida aventura africana.

Sabem que'l miting de Reus serà l'començ d'una activa i enèrgica campanya que ben prompte's realitzarà per les poblacions més importants d'aquelles contrades.

«Dijous va celebrar-se a la Joventut Radical Democràtica del Poble Nou, l'anunciat miting contra la guerra del Marroc.

Presidí'l senyor Puig d'Aspre i parlaren els senyors Solé, Casanovas, Griso i Pierre.

Tots els oradors foren entusiàsticament aplaudits pel nombrosíssim públic que assistí a l'acte.

El governador havia pres extraordinàries precaucions.

«Un dels dies de la setmana entrant tindrà lloc un miting en el Centre Republicà Democràtic Federalista del Poble Nou, en el qual hi parlaran prestigiosos oradors federals nacionals i socialistes.

«Els joves radicals organitzen pel dijous de la setmana entrant, deu mitings que's celebraran simultàniament i respectivament en els deu districtes de Barcelona.

Soldats de quota

Homes són i encara que portats a la guerra per haver demanat el compliment de la llei els que volen modificar-la, sentim per ells, pels seus dolors, la mateixa pietat que per als soldats del poble. Mes hi ha una forta tendència a excludir als soldats de quota de les crueltats de la guerra i cas de que en elles intervinguin, otorgar-los una glorificació que al pobre Joan Soldat li costa sempre la vida. I així entre tots se va teixint la tragicomèdia dels soldats de quota.

Marxa a Ceuta el fill del ministre de Hisenda i l'«Heraldo» publica's el retrat, l'estació s'omple i els diaris narren els incidents del comiat dolorós. Ja's troba el primogènit ministerial a Ceuta. Immediatament acudeix al seu costat el senyor don Heodor Suárez Inclán, senador del regne. Que'l facin assistent de quota, ja diuen alguns. L'oncle senador actua de assistent sentimental sense quota i quan el nebot es destinà a Tetuán, marxà amb ell. Mes a Tetuán els combats són quotidians i totes les forces intervenen en la saguntina empresa. L'oncle i el nebot, tornen a ésser destinats a Ceuta.

Heusaquí un soldat de quota que combat. Se deu Topete, descendent en línia recta del marí, enemic d'Isabel II. En una acció es ferit lleugerament i tota la premsa publica llargs telegrams encapçalats amb el nom del Topete, com si encara l'oncle marí realitzés per la mar hazañes dignes de Barcelo. I en Topete, soldat de quota, es glorificat i proposat per al grau de sargent i se li otorga, a més a més, una creu pensionada.

Festes franceses

La «Alliance Française»

La «Alliance Française» celebrará, com cada anyada, el repartiment de premis als alumnes que assisteixen a les Escoles franceses de Barcelona, el diumenge que vé, a les nou del matí en el Teatre de Novitats.

L'acte serà presidit per M. Georges d'Anglade, consell general de França a la nostra ciutat, i constarà de tres parts.

Primera. Obertura de la festa amb la «Marsellesa» i la «Marxa reial».

Discursos del consell de França i autoritats locals.

Segona. Distribució de diplomes. Distribució de premis a les senyoretes. Varis cursos.

«Les Roses de Noèl», llegenda recitada per Mlle. Thérèse Valieu, alumna de Mme. Samson.

«La Chanteuse» monòleg recitat per Mlle. Maria Stoiz.

«L'Alsace», per l'«Armonie Française», A. Sellenich.

Tercera. Distribució de premis als petits. Varis cursos.

«Remerciements», per Mr. Ramón Colmels.

Tancament de la festa amb la «Marxa reial» i la «Marsellesa».

La colònia francesa, amb motiu de la Festa Nacional, del 14 de juliol, celebrará un banquet presidit pel Cònsol general, i un ball de beneficència en els jardins del Turó Park.

A la sortida del banquet, després d'executar l'himne francès, la banda «Armonie Française», tindrà lloc el ball, amenitzat per la banda de Caçadors de Barcelona.

Poden adquirir-se tickets per al banquet i per al ball en els llocs següents: Consolat General, Cortis, 847.

Círcol Francés, Rambla del Centre, 30.

«Associació Amical Francesa», Duc de la Victòria, 11.

Cambra de Comerç Francesa, Plaça de Catalunya, 1.

En les cases: M. Marignolle, Escudillers; M. Berger, Kiocs francesos; M. Piaget, «Libreria Francesa», Rambla del Centre; M. Barrere, carrer Major de Gracia.

GRAN TEATRE DEL LICEU

Temporada d'hivern

Heusaquí la llista d'artistes i obres que, respectivament, actuarán i es representaran durant la vinent temporada d'hivern en el nostre Gran Teatre del Liceu:

Mestres: Beidler, Franz; Falconi, Guis; Sabater, Josep.

Mestre de cors: Conroli, Achile.

Director d'escena: Ragni, Carlo.

Soprans dramàtiques: Gagliardi, Cecilia; Kafal, Margot; Skuber, Betti.

Soprans lírics: Fitziu, Maria; Ruisini, Magdalena.

Sopran lleugera: Barrientos, Maria; (altre en tracts).

Mezzosoprans: D'Alvarez, Marguerida; pèrvia Conxa; Pozzano, Ad. le.

Tenors: De Nuro, Bernard; Scampini, August; Gartin, Edoardo; Gubellini, Pie-

tro; Vinas, Francisco; Mestre, Catullo Macriez, Umberto.

Barítons: Segura Tallier, Josep; Pacini, Adolfo; Galian, Gerónimo; San Marco, Mario.

Baixos: Bettini, Vincenzo; Ricceri, Angelo; Giralt, Conrad.

Primera ballarina: Colombo, Fernanda.

Repertori: — Verdi: Oello, Ballo in Maschera.

Rossini: Barbiere di Siviglia.

Meyerbeer: Profeta, Dinerah.

Thomas: Amleto.

Puchelli, Gioconda.

Puccini: Tosca, Bohème.

Wagner: Parsifal, Lohengrin, Tannhauser, Tristano.

Bizet: Carmen.

Belini: Norma.

Gluck: Orfeo.

Dr. Serrallach VIES URINÀRIES I RONÓ 12 a 2 y 6 a 7. Pelai, 40. Consulta económica, de 7 a 9, Jovellinos, n.º 9.

destruïren abans de que pogués constituir-se. D'aquell Congrés va sortir-ne una «Penia Bulgària». Aquesta s'ha anat engrandint després. En 1885, per l'annexió de la Rumania oriental. En 1913, per l'annexió de la part més grossa de la Macedònia i de la Tràcia. Un moment muda, la rivalitat greco-búlgara, com la búlgaro-sèrbia, torna a alçar el seu aspre clam de odi.

Què hi ha en aquest conflicte nou, rebot malalt dels vellíssims conflictes? Hi ha no més l'enveja que les nacions balkàniques tenen a la Bulgaria? Hi ha solis una resistència de pobles inferiors a l'imperialisme búlgar?

Així ho acaba de dir un escriptor català en frases condensades, la qual condensació ens ofereix un curiós agromollament d'inevitable en cada ràtula. L'escriptor a qui al·ludim, ens fa saber, en quaranta línies de prosa, les coses següents:

Que la Bulgaria ha desenvolupat tots els altres pobles — afirmació que no pot fer-se així com així, perquè no és certa.

Que ella és la més gran — i no ho és ni materialment ni espiritualment.

Que és la més forta, — i ara s'ha vist que no.

Que és l'única que ha portat a l'aventura un Pensament. — I la Sèrbia hi ha portat el seu, el de la reconstitució de la «Gran Sèrbia», i la Grècia hi ha portat l'«Idèa», que així anomena al pan-hel·lenisme després la selecció grega.

Que ha estat ella qui ha infiltrat un desig imperial a la guerra balkànica, — i la Sèrbia i la Grècia marxen empenyades tant pel seu ideal nacionalista com pel seu desig imperial, com a nacions de gloriós tradició imperialista que són.

Que ha estat l'iniciadora de l'acció armada — i l'iniciadora ha estat Grècia, en la persona d'aquell fort crecenc que's thiú Venizelos, el primer home d'Estat balkànic.

Que ha estat la Bulgaria la capitana, i la victoriosa — i el triomf militar dels búlgars, d'aturats davant els forts i les trinxeres de Txadaldia, no fou absolut, i el de Sèrbia i Grècia sí que ho fou.

Que ella va moure els ocults ressorts que conduïren a la llibertat a Grècia, — i ja hem vist quines són les relacions històriques entre'ls grecs i els búlgars, els quals amb prou feines eren coneguts pel seu nom quan els hel·lenes conqueriren la llibertat de la patria.

Que la Sèrbia li deu tot — i la Sèrbia, lliberada moltes dècades abans que la Bulgaria, té rebuts d'aquesta més perjudicis que beneficis.

Que ella ha deturat caure damunt el Montenegro les cobejances occidentals, — i mat tals cobejances occidentals hi ha hagut, i si sols les de l'Àustria-Hongria, que no és pas massa occidental, que se sapiga.

Que tots els esperits desitjaven que la Bulgaria jugués en la futura confederació d'Orient el paper protagonista, — i els esperits que són sabedors de lo que allà passa, desitgen que si hegemonia hi ha d'haver, l'exerceixi la Rumania.

Que sols la Bulgaria hauria pogut enriquir el món amb una nova cultura, amb un nou mètode de cultura, — i això és molt dir, i ademés la mateixa cosa podria dir-se de la Sèrbia, i de la Rumania pot dir-se que és el més potent i avançat fogar de cultura del Sud-est europeu.

Última, última! L'escriptor que ha dit totes aqueixes coses, ha demostrat no saber gota de l'història dels pobles balkànics, ni del seu estat present, ni de l'esperit que en els nostres dies hi bufa. Aqueix escriptor, de tendències innovadores, no s'ha sabut curar encara de l'horrible vici indígena de parlar de les coses sense enterar-se'n abans.

A ROVIRA I VIRGILI

CASA MARTÍ REGALS: Joieria, Plateria, Relotgeria Objectes d'art, Màquines fotogràfiques, porcelanes, mobles, etc., etc., a preus sens competència i de veritable ocasió. Estalvia temps diner tota persona que fa operacions en la mateixa. — Única a Bara. St. Pau 28

